

μουσικής

πολύτονο ✓

ΤΕΥΧΟΣ 67 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014 0,01 € ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ ΚΩΔ.7016

11 χρόνια

Ένωση Ελλήνων Μουσουργών

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ GOETHE

Soloists and not only

Παρασκευή 21 - 11 - 2014, 20.30

Violinduo ContRaste - Μουσικές περιπέτειες του 20ου / 21ου αιώνα για δυο βιολιά

● **Arthur Honegger:** Σονατίνα για δύο βιολιά (I. Allegro non tanto) ● **Günter Raphael:** Επιλογή από τη συλλογή Διάλογοι για δύο βιολιά (Αιολικός, Τρέμολο κυμάτων, Χορός I και Χορός II), Ντούο για δυο βιολιά Νο.1 σε σολ ελάσσονα, έργο 47 ● **Ντίνος Κωσταντινίδης:** Αρχίζοντας μαθήματα χορού, Το πρώτο φιλί ● **Dick Kattenburg:** Περιπέτειες, σουίτα για δυο βιολιά (Intrada - Romance - Rumba) ● **Γιώργος Κυριακάκης:** Επιλογή κομματιών από τη συλλογή Παιγνίδια στο Αιγαίο (Βότσαλα, Νοτιάς) και από τη συλλογή Παραλλαγές της οδού Noltenendorf (Ψιχαλίζοντας, Νυχτοπερπατήματα) ● **Απόστολος Ντάρλας:** Πέντε κομμάτια για δυο βιολιά, έργο 100 ● **Ανδρέας Μακρής:** Ο μικρός Μίλτος στην παραλία (Moderato - Andante - Allegro).

Σολίστ: Άννα - Μαρία Κοτάνη, Anna Zaubzer -βιολί.

Πέμπτη 18 - 12 - 2014, 20.30

Από τα πλήκτρα στην καρδιά

Μία συναυλία αφιερωμένη στον Μάνο Χατζιδάκι.

Οι Μίλτος Λογιάδης - πιάνο και Χρήστος Ζερμπίνος - ακορντεόν, σε ένα πρόγραμμα με τραγούδια και συνθέσεις του Μάνου Χατζιδάκι.

HELLENIC AMERICAN COLLEGE

Πέμπτη 13 - 11 - 2014, 20.30

Αφιέρωμα στον Κώστα Κλάββα

Σολίστ: Μαργαρίτα Συγγενιώτου - φωνή, Ανδρέας Ζαφειρόπουλος - πιάνο.

Δευτέρα 8 - 12 - 2014, 20.30

Ο Χρήστος Τριανταφύλλου ερμηνεύει έργα για πιάνο συνθετών της Ελληνικής Διασποράς.

● **Παναγιώτης Κόκορας:** Bold Ridge Apex ● **Χάρης Κίττος:** Arthros ● **Δημήτρης Μπάκας:** Logos Dichos Ennies ● **Νικόλας Τζώρτζης:** L'accrochage du menteur ● **Γιάννης Κυριακίδης:** God Good Luck ● **Πάνος Γκίκας:** Condor Sylens.

ΩΔΕΙΟ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΑΣ

Έλληνες σολίστ του 21ου αιώνα

Τρίτη 2 - 12 - 2014, 20.30

Το Duo Άρσις σε Ελληνικούς Ήχους

● **Γρηγόρης Εμφιετζής:** Εντροπία ● **Θόδωρος Αντωνίου:** 7 Likes for 6 Timpani ● **Στάθης Γυφτάκης:** Citius, Altius, Fortius ● **Φίλιππος Τσαλαχούρης:** Στο ιερό άλσος των Ευμενίδων, op. 44 ● **Κωνσταντίνος Βορίσης:** The Snow Queen ● **Μαρία Χριστίνα Κριθαρά:** Five Songs for Duo ARSIS.

Σολίστ: Μελίνα Μακρή - φλάουτο και Σπύρος Λάμπουρας - κρουστά.

Ιδιοκτησία - Έκδοση

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ
Ελληνικό Τμήμα Διεθνούς Οργανισμού
Σύγχρονης Μουσικής (ISCM)
Βασ. Σοφίας & Κόκκαλη, 115 21 Αθήνα
τηλ./fax: 210 7256607

Συντακτική ομάδα

Συντονισμός ύλης
Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά* Φανή Κοσώνα*,
Ελένη Σκάρκου*, Κώστας Φλεριανός*

Αρχισυνταξία

Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά
Σχεδιασμός & Ψηφιακή Ανάπτυξη

Ελένη Σκάρκου

Καλλιτεχνική επιμέλεια

Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά
Ελένη Σκάρκου

Επικοινωνία - Διαφημίσεις

Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά

Οικονομικά, δημοσιογραφική

έρευνα & διανομή
Κωνσταντίνος Φλεριανός

Μόνιμοι συνεργάτες

Μαρία Θεοφίλη,
Γεωργία Καλοδίκη*,
Λεωνίδα Κανάρης*,
Άση Κονδυλίδου,
Μαϊκίνας, Νίκος Ροδίτης,
Πέτρος Στεργιόπουλος,
Θωμάς Ταμβάκος*

Συνεργάτες τεύχους

Αρίων, Στάθης Γυφτάκης*,
Απόστολος Κώσπος,
Αγγέλικα Παπανικολάου
Φώτης Πέζος, Αλέξιος Γ.Κ. Σαββίδης,
Μαρίνα Τζούλη*,
Βασίλης Χατζηκωνσταντίνου

Εξώφυλλο

Ελένη Σκάρκου
Μαρία Χριστίνα Κριθαρά

Φωτογραφικό υλικό:

Αρχαία: Θόδωρου Αντωνίου*,
Εθνικής Λυρικής Σκηνής,
Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών,
Καίτης Ρωμανού,
Στέγης Γραμμάτων & Τεχνών,
Στέφανου Βασιλειάδη
Θωμά Ταμβάκου,
Βασίλη Χατζηκωνσταντίνου,
Ωδείου Αθηνών

Γλωσσική επιμέλεια

Φανή Κοσώνα,
Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά

Μετάφραση κειμένων

Μαρία Θεοφίλη
Μαρία Χριστίνα Κριθαρά

Συνδρομές - Διαφημίσεις

Χανιώτου 17, 154 52, Ψυχικό
Μ. Χ. Κριθαρά: 210 6713086
Εκτύπωση - Παραγωγή
ΦΩΤΟΛΙΟ & ΤΥΡΙΣΟΝ Α.Ε.
Κηφισσού 159, Αθήνα
τηλ. 210 3470808, email: fotoлио@tyrison.gr

(* μέλη της Ε.Ε.Μ.)

Η αναδημοσίευση κειμένων και υλικού επιτρέπεται μόνον κατόπιν άδειας της Συντακτικής Ομάδας ή του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ. Τα άρθρα του περιοδικού δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις απόψεις του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ. Οι επιλογές του περιοδικού αποτελούν ευθύνη της Συντακτικής Ομάδας. Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν απόψεις των συντακτών μας.

ISSN 2241-0007

Σ' αυτό το τεύχος

4. + θεσις

5. Ημερολόγιο

8. Εκδηλώσεις εξωτερικού

9. Ειδήσεις - Σχόλια

22. Μουσικό παρατηρητήριο

23. Για το Ωδείο Αθηνών

26. "Και Ρόδο Μέσα μου Ποῦ"

28. Καίτη Ρωμανού

33. Ωδείο Lottner

36. Στέφανος Βασιλειάδης:

αφιέρωμα

38. Στις πηγές

41. Μουσικολογική έρευνα

44. Polytonon in English

46. Σεμινάρια - Διαγωνισμοί

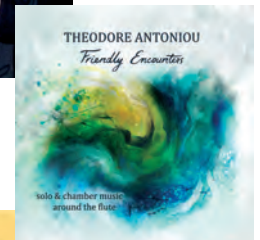
48. Επιστολές

49. Οπτικές Ακροάσεις

50. Πιανιστικό εργαστήριο

52. Βιβλιοπαρουσίαση

54. Ανακοινώσεις

μουσικής

ΠΟΛΥΤΟΝΟ ✓ έντεκα χρόνια

Με το τεύχος αυτό, του Νοεμβρίου του 2014, το ΠΟΛΥΤΟΝΟν συμπληρώνει αισίως έντεκα χρόνια κυκλοφορίας. Σ' αυτό το διάστημα, πολλά έχουν συμβεί στη χώρα, στις καλλιτεχνικές της κοινότητες, στην Ένωση Ελλήνων Μουσουργών, αλλά και στο ίδιο το περιοδικό.

Επειδή όμως, η επέτειος αυτή συμπληρώνεται λίγο πριν τις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, δεν θα θέλαμε οι δύσκολες - ομολογουμένως - επικρατούσες συνθήκες, να μας οδηγήσουν στο να γράψουμε άλλο ένα κείμενο διαμαρτυρίας και πικρών διαπιστώσεων. Αντιθέτως, θέλουμε να επικεντρωθούμε στο παρόν, ώστε να μπορέσουμε να προχωρήσουμε στο μέλλον.

Τι είναι λοιπόν αυτό που μας ωθεί - εδώ και έντεκα χρόνια - συνεχώς να προχωράμε;

Πρώτα από όλα, το κέφι και η ενέργεια που διαθέτουμε - παλαιοί αλλά και νέοι συνεργάτες του περιοδικού.

Στη συνέχεια, η πεποίθηση ότι, παρ' όλες τις δυσκολίες και τα εμπόδια (πρακτικά, αλλά όχι μόνο), το ΠΟΛΥΤΟΝΟν έχει γίνει περισσότερο από ποτέ απαραίτητο, σε ένα κοινό που αποζητά μία πολύπλευρη ενημέρωση για ό,τι συμβαίνει στον χώρο της μουσικής.

Επίσης, τα θετικά σχόλια, των οποίων γινόμαστε συχνά αποδέκτες, αλλά και οι παρατηρήσεις και επισημάνσεις, που μας βοηθούν να γινόμαστε καλύτεροι, πάντα βέβαια, στο μέτρο του δυνατού.

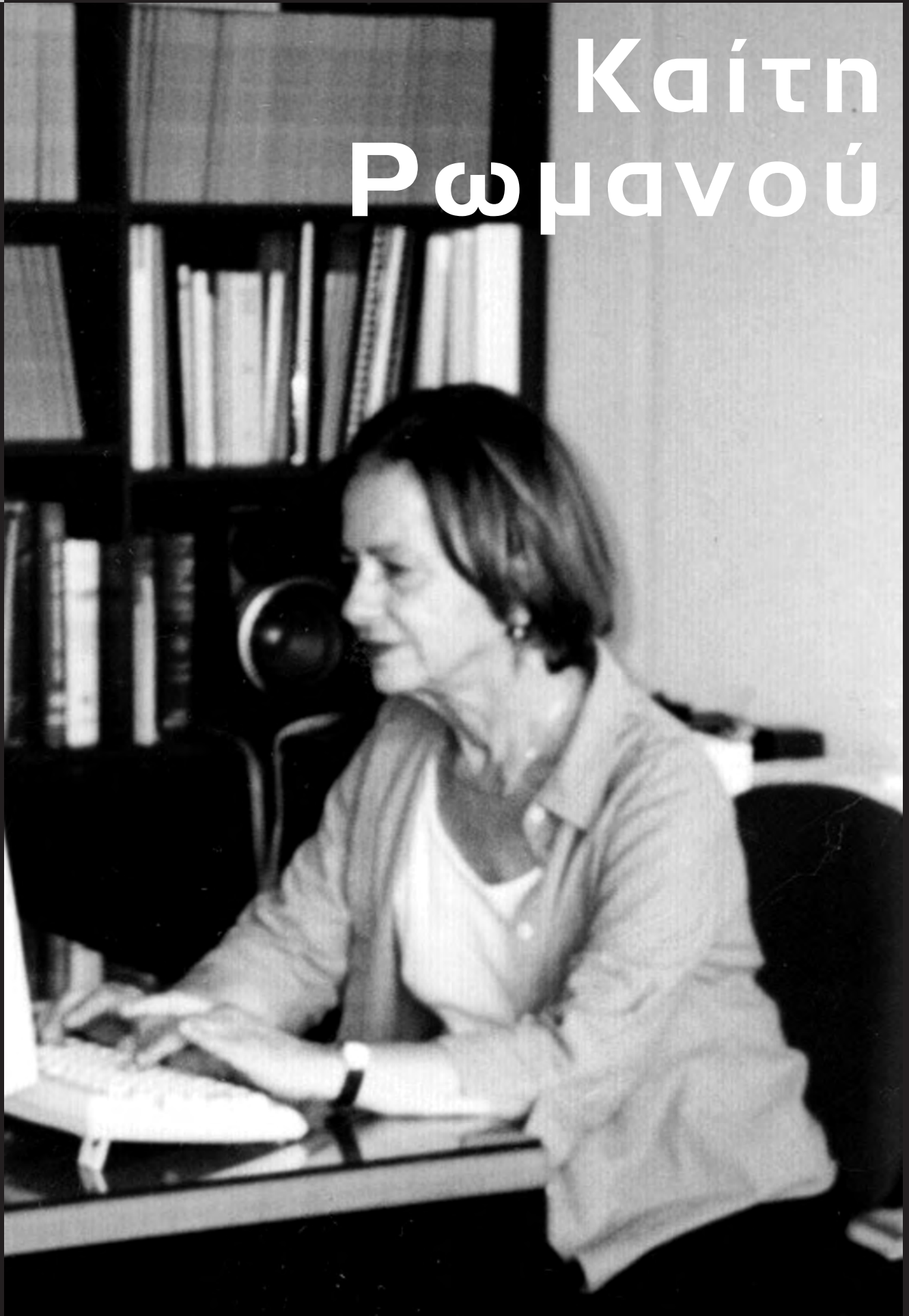
Τέλος, η έμπρακτη οικονομική ενίσχυση από συνδρομητές, καθώς και από συναδέλφους και φίλους, που συνεχίζουν να υποστηρίζουν αυτήν την αξιόλογη, αλλά συνάμα δύσκολη προσπάθεια. Όλοι πλέον γνωρίζετε πόσο δύσκολα πραγματοποιούνται παρόμοιες δράσεις, σε ένα οικονομικά ασφυκτικό περιβάλλον.

Προχωράμε λοιπόν στον δωδέκατο χρόνο της έκδοσής μας, ευχαριστώντας όλους όσους μας υποστηρίζουν, αλλά και ελπίζοντας στην ευγενέστερη αντιμετώπιση όσων «λησμονούν» συχνά το προφανές:

Ότι δεν είμαστε ούτε δημοσιογράφοι, ούτε γραφίστες, ούτε συγγραφείς, ούτε επαγγελματίες αρθρογράφοι, αλλά συνθέτες, που προσπαθούν να κάνουν γνωστές σε ένα ευρύτερο κοινό τις ανησυχίες, τις ελπίδες, καθώς και τις αξιόλογες δράσεις ενός ολόκληρου κόσμου, που δύσκολα αποκτά βήμα στα ελληνικά καθιερωμένα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Η Συντακτική Ομάδα

Καίτη Ρωμανού

polytonon

Nr. 67, November - December 2014

Owner - Edition

GREEK COMPOSERS' UNION
Greek Section of the International Society
for Contemporary Music (ISCM)
Vassilissis Sofias Av. & Kokkali Str.
115 21 Athens
tel. / fax: 210 7256607

Editorial Board

Editor in chief

Maria Christina Krithara*
Fani Kossona*

Art Creative Director

Helen Skarkou*

Layout

Maria Christina Krithara*
& Helen Skarkou*

Subscriptions & contact

Maria Christina Krithara*

Research & Distribution

Constantine Flierianos*

Regular contributors

Georgia Kalodiki*
Leonidas Kanaris*
Assi Kondilidou
Mecaenas
Nickolas Roditis
Petros Stergiopoulos
Thomas Tamvakos*
Maria Theofili

Contributors in this issue

Arion, Vassilis Chatzikonstantinou,
Stathis Gyftakis*, Apostolos Kostios,
Angelica Papanikolaou, Fotis Pezos,
Alexios G. K. Savides, Marina Tzouli

Front page:

Helena Skarkou

Maria - Christina Krithara

Photographic material:

Archives of:

Theodore Antoniou,
Athens State Orchestra,,
Vassilis Chatzikonstantinou,
National Opera,
Onassis Cultural Center,
Katy Romanou,
Thomas Tamvakos,
The Athens Conservatory
Stefanos Vassileiadis

Proof reading

Fani Kossona

Maria Christina Krithara

Translations

Maria Theofili

Maria Christina Krithara

Subscriptions & Advertisements:

17 Chaniotou Str, 154 52, Psychiko
M. Chr. Krithara: 210 6713086

Printing & Production

FOTOLIO & TYPICON S. A.
159 Kifissou Str, Athens

Tel. +210 3470808, email: fotolio@typicon.gr

(* members of the Greek Composers Union)

In this issue

4. Editorial (+ thesis)

5. Diary of events

8. Concerts abroad

9. News and Comments

22. Cultural Watch

23. About the Athens' Conservatory

26. "... and plentiful rose in me..."

28. Katy Romanou

33. Lottner Conservatory

36. Stefanos Vassiliades

38. Back to the Sources

41. Musicological Issues

44. Polytonon in English

46. Seminars & Competitions

48. Letters

49. CD Presentations

50. Piano Workshop

52. Book Presentations

54. Announcements

About the Athens' Conservatory:

A discussion with Nikos Tsouchlos (Part II)

by Maria Christina Krithara and Fani Kossona, p. 23

The discussion with Nikos Tsouchlos, the administrative director of the Athens Conservatory, continues with plans about the exploitation of the 13,500m² building of the conservatory.

An amphitheatre, an "alternative" stage, a restaurant, a foyer, a museum, an archive, and a studio lab, will turn the whole space into a "village" in which music, dance, theatre, entertainment, teaching and research will coexist.

Through this ambitious project, the funding of which will come from various, non-state, sources, the conservatory will emerge as an extrovert institution that will contribute to the cultural enrichment of the city's life.

"...and plentiful rose in me..." (Part III)

A conversation with Theodore Antoniou

by Marina Tzouli, p. 26

Tzouli and Antoniou continue their conversation with references to Antoniou's three ChoroChronos compositions and the merging of music, text, space and time in them. There follows a discussion about the setting of religious texts, with Kontakion, Psalms and Agape being some of the composer's notable works.

Finally, the work Alphabeta, inspired by the alphabet book used in the first class of primary school, sparks a really interesting discussion about the state of music education in schools, school choirs, and the importance "of singing, and indeed of singing well."

An interview with Katy Romanou

by Stathis Gyftakis, p. 28

Katy Romanou is a very important Greek musicologist, with a significant long-term research and teaching activity. In this interview, Romanou talks to Stathis Gyftakis, about her musicological studies at the University of Indiana, her teachers Willi Apel and Iannis Xenakis, her career as a music critic, and her appointment at the Department of Music Studies at the University of Athens.

Romanou expresses her opinion about some

prominent Greek musicologists, and she also discusses the development of the discipline of musicology in Greece: its past, its present, and its promising future.

Lina von Lottner and the Lottner Conservatory in Athens of the late 19th and early 20th century
by Vassilis Chatzikonstantinou, p. 33

In the late nineteenth century, the influence of German music is established to a great extent via the activities of the Athens Conservatory and the Lottner Conservatory. The present article focuses on the life and deeds of Lina von Lottner, a German pianist who studied with the renowned conductor and virtuoso pianist Hans von Bulow in Munich and then settled in Greece to become a music teacher.

The article also talks about the Conservatory, which Lottner founded: the music teachers, the courses taught, and the places that housed the Conservatory, are part of the story of a widely influential musical establishment of the beginning of the twentieth century.

Stephanos Vassiliades, p. 36

The present issue marks the beginning of a series of articles dedicated to the composer, researcher and distinguished member of the Greek Composers' Union, Stephanos Vassiliades (1933 – 2004), as a memoir on the occasion of the tenth anniversary of his death.

An active and productive musician, Vassiliades has left an important legacy: the initiative for the establishment of music schools in Greece, the writing of music handbooks to be taught in secondary education, the directorship of children's choirs and, of course, his compositions, are among his important contributions.

As an interesting, in our opinion, introduction to the series, this issue features two biographical notes; the first one is addressed to our readers who are not aware of Vassiliades's life and work, and the second, a touching text that bursts with poetic sentiment, is written by Vassiliades himself.

Greek Music Archive, by Apostolos Kostios
An early jazz invasion of Athens, part III, p. 38

The ways in which the Athenian audience and the press received and commented on a concert given in 1928 by the Duo Wienér are the focus of this third part of the series in which professor Kostios explores the jazz "invasion" of Athens during the first half of the twentieth century.

The two pianists, who were primarily classical performers, presented in this concert an interesting mixture: among classical composers they "injected" several jazz pieces of "light," or "polite," as it was written on the press, character. This "jazz" concert caused diverse reactions, several of which are cited by the author.

Béla Bartók's Swan Song, part III
by Fotios Pezos, p. 41

In the third part of his article, Pezos is concerned with the second movement of Bartók's Concerto for Viola and Orchestra. The author first attempts a formal analysis of the "Adagio religioso" movement,

in which he traces elements that might allude to Beethoven's string quartet op.132. In the next section, Pezos discusses performance-related issues such as the marked tempo.

Finally, he proceeds to a comparative analysis of two performances of the second movement, one by Yehudi Menuhin and the New Philharmonia Orchestra and the other by Hong - Mei Xiao and the Budapest Philharmonic Orchestra.

CD presentations
by Helena Skarkou, p. 49

Theodore Antoniou: "Friendly Encounters, solo & chamber music around the flute". The cd contains six pieces for solo flute (Lament for Michelle, Lament for Joseph, Lament for Lukas, Recitativo, On the top of the mountain, Moto perpetuo), two pieces for voice and flute (Paravasis & Amfictyonia I), one duet for flute and piano (Elegeion), two pieces for flute and guitar (Dialogues & Stichomythia I) and two trios (Trio Lyrico for flute, oboe and piano & Trio for flute, viola and guitar).

One of the foremost flutists, Iwona Glinka, surrounded by Maxim Mankovski, Krystalia Gaitanou, Constantine Yiovanis, Nick Zarkos, Andreas Zafiropoulos and Margarita SYgeniotou, are the musicians of the cd. Video art, by the composer Michael Travlos.

Piano workshop: The Piano in Cinema, part V
by Angelica Papanikolaou, p. 50

After completing her historical overview of the piano, Papanikolaou looks at the presence of the instrument in cinema. The music performed on the piano, and even the physical presence of the piano itself, has often played a significant role in the most crucial scenes of a movie; indeed, the piano can often emerge as a real protagonist with symbolic roles.

The author makes references to several movies in which the presence of the piano is central, with the "classic" examples of *Dis-honored* (1931), *The Piano* (1993), and *Shine* (1996) being among the ones discussed.

Book presentations
by Leonidas Kanaris, p. 52

In this issue the following books are presented:

Manolis Siragakis: *Napoleon Lambelet* (Centre of Greek Music Editions, 123 pages).

Repertoire

Dimitris Dragatakis: *Concert for violin and orchestra* (Revised by Stylianos Tsakalides for violin and piano, Philippos Nakas Editions, 97 pages).

Joseph Valette: "Five Short Preludes" for piano (Papagrighoriou - Nakas Editions).

Marcel Spinei: "Suite op. 11, Nr. 1" for violoncello, (Papagrighoriou - Nakas Editions, 20 pages, plus one cd). Also, a transcription of the previous work, for guitar.

Yiannis Toulis: «Neuer Frühling» for mezzo and violoncello (Papagrighoriou - Nakas Editions).

Costas Mylonas: "Two folklore Suites" for two guitars (Papagrighoriou - Nakas Editions).

Charalambos Goulas - Constantine Constantakopoulos: "Music for 3 & 4 guitars" (Papagrighoriou - Nakas Editions, 40 pages).